

Електродинаміка рухомих провідників

1 Робота по переміщенню провідника в магнітному полі

На елементи контуру зі струмом у зовнішньому магнітному полі діє сили Ампера.

Тому при переміщенні контуру або його елементів ці сили виконуватимуть роботу. Знайдемо цю роботу.

Нехай контур із рухомою перемичкою довжиною l знаходиться в однорідному магнітному полі $\mathbf{B} = \text{const}$, яке перпендикулярне до площини контуру. У контурі та по перемичці тече постійний електричний струм $I = \text{const}$.

Сила Ампера, що діє на перемичку зі струмом, спрямована вздовж осі x та згідно та дорівнює:

$$F_x = \frac{I}{c} Bl.$$

Робота цієї сили дорівнює:

$$\delta A = F_x dx = \frac{I}{c} B l dx = \frac{I}{c} B dS,$$

де dS — збільшення площі контуру. Виберемо нормаль $\mathbf{n}$ до площини контуру так, щоб вона утворювала правогвинтову систему із напрямом струму I . Тоді, вводячи потік вектор магнітної індукції $d\Phi = \mathbf{B} \cdot d\mathbf{S}$:

$$\delta A = \frac{I}{c} d\Phi.$$

Для кінцевого переміщення перемички маємо:

$$A = \int_{\Phi_1}^{\Phi_2} \frac{I}{c} d\Phi = \frac{I}{c} (\Phi_2 - \Phi_1).$$

де Φ_1 та Φ_2 — магнітні потоки крізь замкнутий контур у початковому та кінцевому положеннях перемички.

Розглянемо загальний випадок переміщення контуру зі струмом у магнітному полі.

Нехай контур зі струмом довільної форми здійснює у неоднорідному постійному магнітному полі деяке переміщення, в процесі якого контур може деформуватись.

Уявно розіб'ємо такий контур на нескінченно малі елементи струму $I d\mathbf{l}$ і розглянемо їх нескінченно малі переміщення $\Delta \mathbf{r}$. Магнітне поле, в якому переміщується кожен елемент контуру $I d\mathbf{l}$, можна вважати однорідним протягом малого переміщення $\Delta \mathbf{r}$. Робота сили Ампера по переміщення кожного елемента струму дорівнює:

$$A = \int \Delta \mathbf{r} \cdot d\mathbf{F} = \frac{I}{c} \oint_L \Delta \mathbf{r} \cdot [d\mathbf{l} \times \mathbf{B}] = \frac{I}{c} \mathbf{B} \cdot \oint_L [\Delta \mathbf{r} \times d\mathbf{l}] = \frac{I}{c} \mathbf{B} \cdot d\mathbf{S}.$$